

Hele overende og gjøre det noget mere frit. Man siger: der er dog to Ting, der læres paa Seminarierne, nemlig Skolemester-Kunsten og den practiske Erfaring. Ja, desværre, de lære altformegret Kunstigt der; det er netop det, der ødelægger vor Underviisning. Vi faae saameget Kunstigt ind i det, der dog egentlig er det Naturligste og Simpleste af Verden, naar en Mand blot har Hjerte og Greb paa Sagen; det er netop ofte det Kunstige, det Tillærte, der ødelægger Underviisningen, istedetfor at føre den frem, og det kan vanskelig undgaaes ved saadanne Anstalter, der have et Privilegium paa at kunne og skulle lave dygtige Skoleme-
stere. De ere praktiske, siger man; naar man taler med Folk, saa sige de: jeg vælger hellere en Seminarist, thi han har dog nogen Praxis — ja Gud hjælpe os for Praxis! Enhver veed, hvorledes det staaer med Seminariet: der komme de unge Menneker for nu først selv at lære det, de om kort Tid skulle lære Andre, og da Seminarierne have faaet en Tilsetning af en Skole, hvori Børneantallet varierer — man har Exempler paa, at de have været 8 eller en halv Snees i en Klasse, paa andre Steder er der maastee flere — saa er det et stort Spørgsmaal, enten man handler daarligt ved at kalde det, som der kan erhverves, for praktisk Erfaring, eller ved at overantvorde disse stakkels Børn til Seminarierne som Prøveklude. Men at man ikke derigjennem kan erhverve praktisk Erfaring, synes mig dog maa være indlysende.

Betragter man nu Seminarierne, saaledes som de ere, i en anden Henseende, saa er det jo bekjendt, at de alle, paa eet Seminarium nær, ere forbundne med Præstefald, og i Regelen større Præstefald; kun det Jonstruppske Seminarium staaer selvstændigt. Jeg er, som bekjendt, ikke Præst, og jeg kan altsaa ikke bedømme Sagen efter andet, end hvad man hører, men naar man taler med de Herrer Præster, saa er det dog vist, at de Alle sige, at deres Embede er besværligt og byrdefuldt, og at det idetmindste giver dem nok at bestille (Grundtvig: Det siger jeg ikke!). Nei, den ærede Rigsdagsmand siger det ikke, men Præsterne i Almindelighed sige, at deres Gjerning kan sysselsætte en Mand's hele Tid og lægge Beslag paa alle hans Kræf-

ter, og det maa man jo ogsaa antage efter den Maade, hvorpaa de i Regelen blive løn-
nede —, det er ikke meer end billigt. Desuden er Præsten jo kaldet til at være Sjælesørger, til at trænge ind i ethvert Huus, være til Trøst og Opbyggelse for sin Menighed og lede den ad Himmeriges Vej; han er kaldet til at trøste og styrke den i Livet, og det skulde man dog, troe kunde medtage en Mand's hele Tid. Nei, siger man, ikke i Seminarierne; de kunne godt lave en heel Deel Skolelærere, og endda sørge for deres andre Forretninger; det forekommer mig, at deri er en Modsigelse. Siger man saa, at i saadanne Tilfælde skal Præsten have Lov til at holde sig en Fuldmægtig til at besørge, som det kaldes, hans Forretninger — thi Præsten har ligesaa godt sine Forretninger som Andre, og det kaldes ogsaa her i Lovforslaget Forretninger —, saa synes det mig dog, at det er underligt at udstykke det saaledes. Skal der en Fuldmægtig til at besørge Forretningerne, hvorfor da ikke give Præsten Kaldet alene og den Anden Løn-
nen som Skolemester? Thi dette forekommer mig dog at være en underlig Sammenblanding. Maastee er det for at give Skolen et kirkeligt, et religiøst Anstrøg, men det har jo dog i og for sig selv Intet at betyde, thi Enhver veed jo dog, at det ikke er Skolen, som skaber Manden.

Vil man endelig beholde disse Anstalter, saa forekommer det mig, at man kunde gaae en anden Vej, som er naturligere, nemlig at henlægge Seminarierne til de større Kjøbstæder, maastee ogsaa til Kjøbenhavn — som større Kjøbstæder tænker jeg mig Stifts-Byer eller andre Byer, — eller ogsaa skulde de ligge paa Landet, hvor der var en meget tæt Befolkning, og hvorfor det? Fordi jeg har tænkt mig, at den Mand, der skulde bestyre en saadan Skolelærer-Dannelsesanstalt, maatte være en Mand, som selv kunde tage Haand i med, som selv var inde i det Praktiske, saa at han ikke skulde fortabe sig i Børnene og stille Metoder op, som man siden maatte gjøre sig Umage for at glemme, naar man kom i Skolen, og det er jo bekjendt nok, at dette maa Seminaristen gjøre. Jeg troer, at Sagen vilde stille sig meget bedre, naar Seminarierne saaledes bleve